

Sammanträde	Arbetsmarknads- och integrationsutskottet
Plats och tid	Junogatan 2 kl. 09:00 måndagen den 02 oktober 2023
Ordförande	David Sahlsten
Sekreterare	Annika Thorström

Föredragningslista

Föredragande

- Upprop och val av justerare**
förslag justerare: 1:a Henrik Sundström 2:a John Alexandersson
- Rapport sommarlovspraktik 2023**
KS/2023:303 Se nedan
- Informationsärenden enligt arbetsmarknads- och integrationsutskottets årshjul 2023, oktober**
KS/2023:90 Se nedan
- Information om Barn i fokus från Rädda barnen.**
KS/2022:320 Se nedan

Ledamot som är hindrad att delta i sammanträdet ska meddela detta till sekreteraren.

Tidschema:

Kl	Ämne	Föredragande
9:00-9:30	Sommarlovspraktik	Mohamad Alsalem Annie Sörensen Ringi
10:00-12:00	Arbetsmarknadsinsatser och resultat	Annie Sörensen Ringi Louise Brattberg Rebecca Gren-Östlund Erdin Pirqe Per-Göran Olofsson
13:00-13:30	Akut hemlöshet, förmedlingsmedel och dödsboanmälan	Niclas Augustin
13:45-14:10	Kategorisering av försörjningsstödet klienter	Jenny Israelsson Niclas Augustin

Kallelse
Föredragningslista
Arbetsmarknads- och
integrationsutskottet
2023-09-25

2(2)

14.15-15.00	Välfärdsbrott och felaktiga utbetalningar	Christian León Lundberg
15:05-15:20	Information från Rädda barnen, Barn i fokus	Emma Sandwall (Rädda barnen)

Handläggare

Administratör Therese Bagge

Telefon 0522 - 69 56 33

Therese.bagge@uddevalla.se

Rapport Sommarlovspraktik 2023

Förutsättningar för 2023

Uddevalla kommun erbjuder Sommarlovspraktik till ungdomar som i år har gått ut årskurs 9 i grundskolan och årskurs 1 på gymnasiet innevarande år samt är folkbokförda i kommunen. Det ursprungliga uppdraget är att 150 ungdomar ska erbjudas praktikplats. Vi prioriterar ungdomar från särskolan, ungdomar som ingår i KAA (kommunens aktivitetsansvar) samt IM-programmet. Studie och yrkesvägledare har även möjlighet att anmäla specifika ungdomar som av olika skäl har svårare att själva hitta en sysselsättning. Det kan också vara för att försöka motverka till exempel isolering, kriminalitet och missbruk.

Ersättningsnivåer

Ersättningen låg kvar på samma nivå som föregående år; 52 kr i timmen (inklusive semesterersättning) för ungdomar i årskurs 9 och 54 kr i timmen (inklusive semesterersättning) för ungdomar i gymnasiets årskurs 1. Samtliga ålderskategorier har varit tillåtna att arbeta max 90 timmar även om inte alla arbetsställen har kunnat erbjuda det.

Arbetsplatser

Sommarlovspraktiken äger rum under sammanlagt 9 veckor och är uppdelad i tre ordinarie perioder;

- Period 1: v 24-26,
- Period 2: v 27-29
- Period 3: v 30-32.

Arbetsplatserna har kunnat välja om de velat använda dessa tidsperioder, eller att göra en egen tidsperiod som fungerat bättre med den egna verksamheten. I år har vi arbetat fram 271 praktikplatser därav 81 helt i egen regi, övriga platser funnits på kommunens förvaltningar, föreningar och organisationen Vi Västra Unga.

En anledning till att vi arbetade fram så många egna platser var att det var få arbetsplatser som kunde erbjuda utökad handledning för ungdomar med behov av anpassning. Totalt så har praktikplatserna varit fördelade på 40st arbetsplatser.

Fördelning av platser 271st

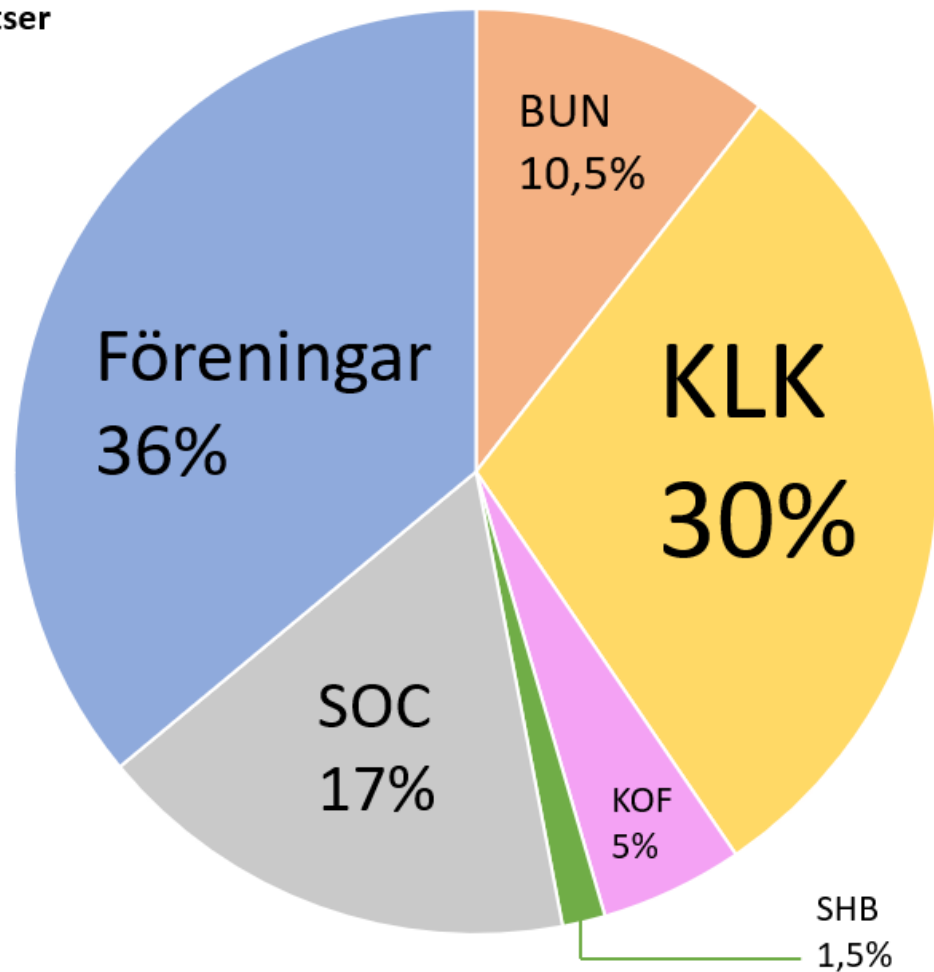

Fig.1

Några exempel på arbetsområden som varit aktuella i sommar är: simskola, arbete vid fotbollsläger, arbete vid seglarskola, barnomsorg, butik, lager, café, grönyteskötsel, målning, strandstäd och äldreomsorg. Det område som varit det mest önskade hade varit grönyteskötsel och strandstäd.

Ansökningar

Antal ansökningar var 412st (219 flickor och 193 pojkar), en minskning med 14,4% från 2022. Vi kunde erbjuda en plats till alla ungdomar som hade sökt och som ville behålla sin plats efter lotning.

Antal ansökningar
193 pojkar
219 flickor
Totalt 412st

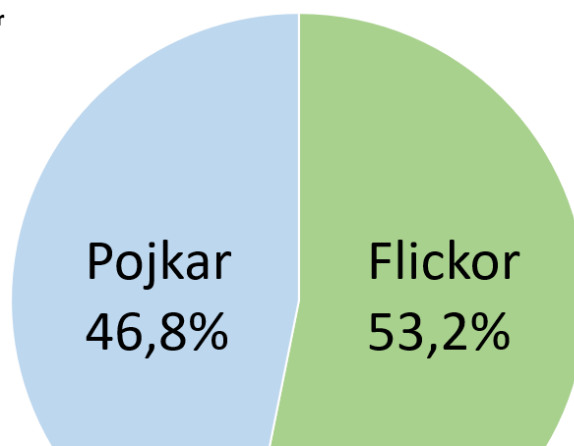
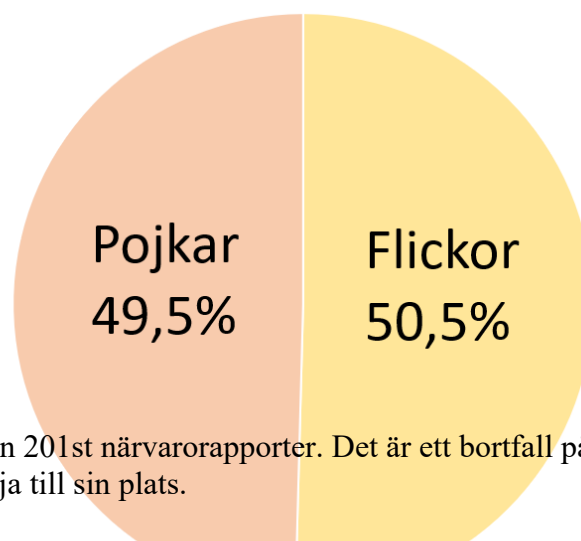

Fig.2

Utlottning av platser

De ungdomar som vi erbjudit plats utifrån särskilda skäl matchades mot mer anpassade platser. Resterande platser lottades ut i Varbis system som tog hänsyn till ungdomarnas och till viss del arbetsplatsernas önskemål (till exempel simkunnighet). Efter utlottningen så fick ungdomarna en viss tid på sig att lämna besked till Arbetsmarknadsavdelningen om de ville nyttja sin plats eller ej. Därav kunde vissa platser lottas ut på nytt.

Tackat ja
118 pojkar
120 flickor
Totalt 238st

Ungdomar som arbetat

I slutet av augusti så hade vi fått in 201st närvarorapporter. Det är ett bortfall på 16% sett till de 238st ungdomar som hade tackat ja till sin plats.

Arbetat
99 pojkar
102 flickor
Totalt 201st

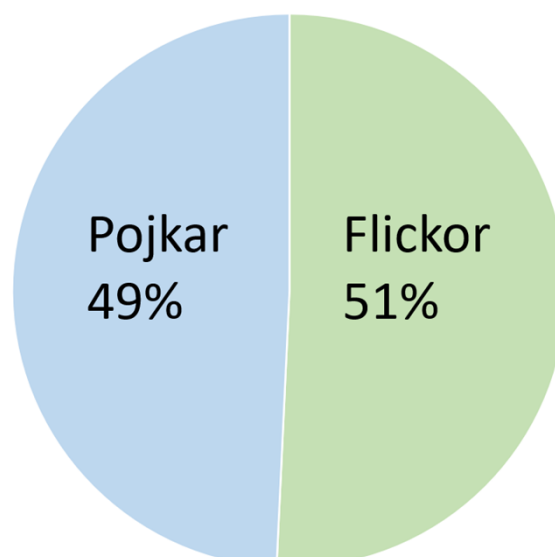

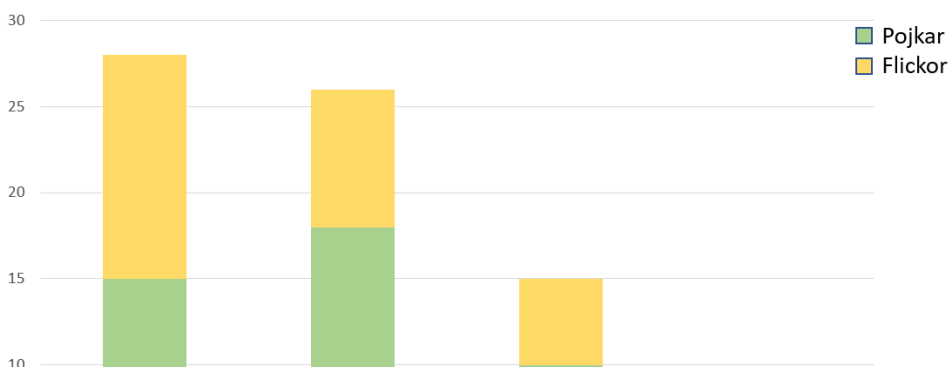
Fig.3

Fig.4

Fördelning prioriterade grupper

Precis som tidigare år så hade vi extra fokus på vissa grupper: IM (Introduktionsprogrammet), särskolan och andra ungdomar som fått plats utifrån särskilda skäl.

Av 412 ansökningar så var det 94 personer (23%) som tillhörde någon av de prioriterade grupperna

Alla 94 ungdomar som tillhörde någon av de prioriterade grupperna blev erbjudna en plats och 75 av dessa tackade ja till erbjudandet. I slutet av perioden så var det 63 ungdomar som hade arbetat.

Tackat ja – Prioriterade grupper

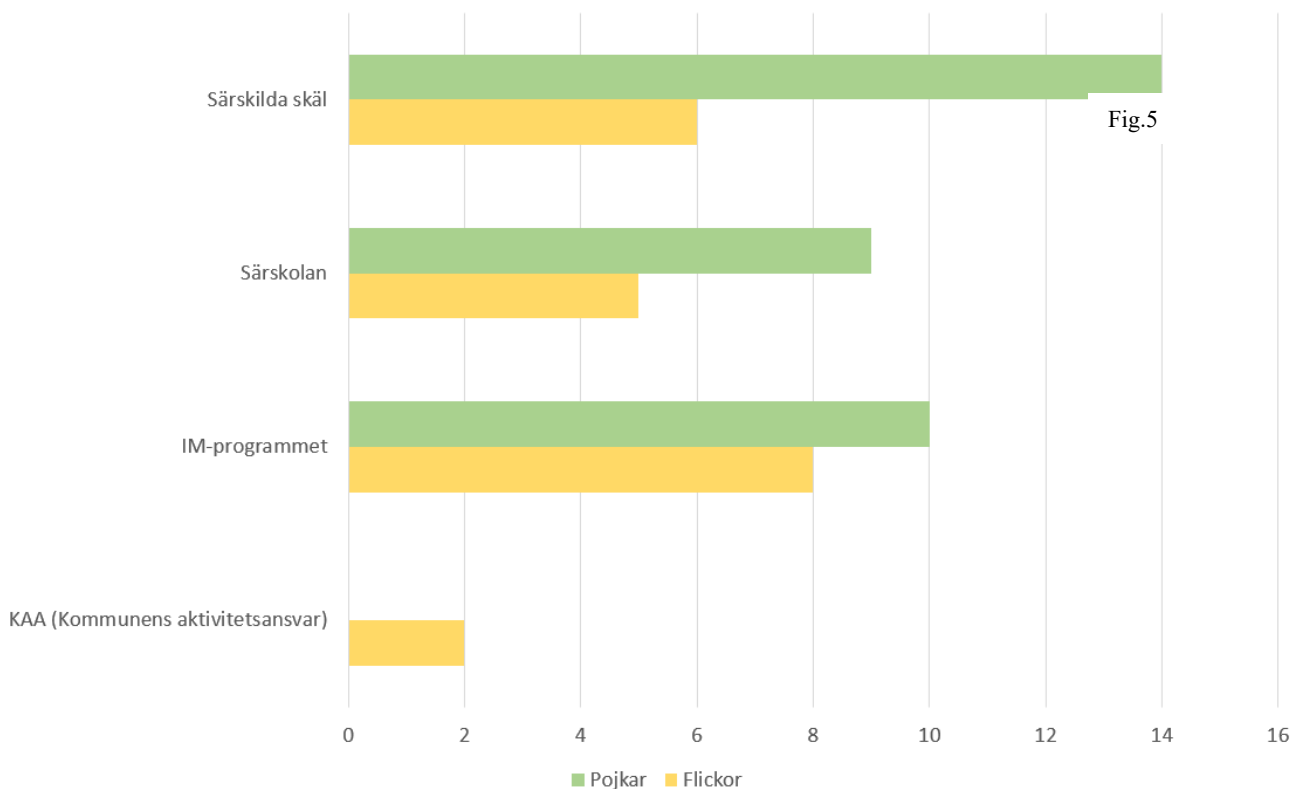

Fig.5

Fig.6

Arbetat – Prioriterade grupper

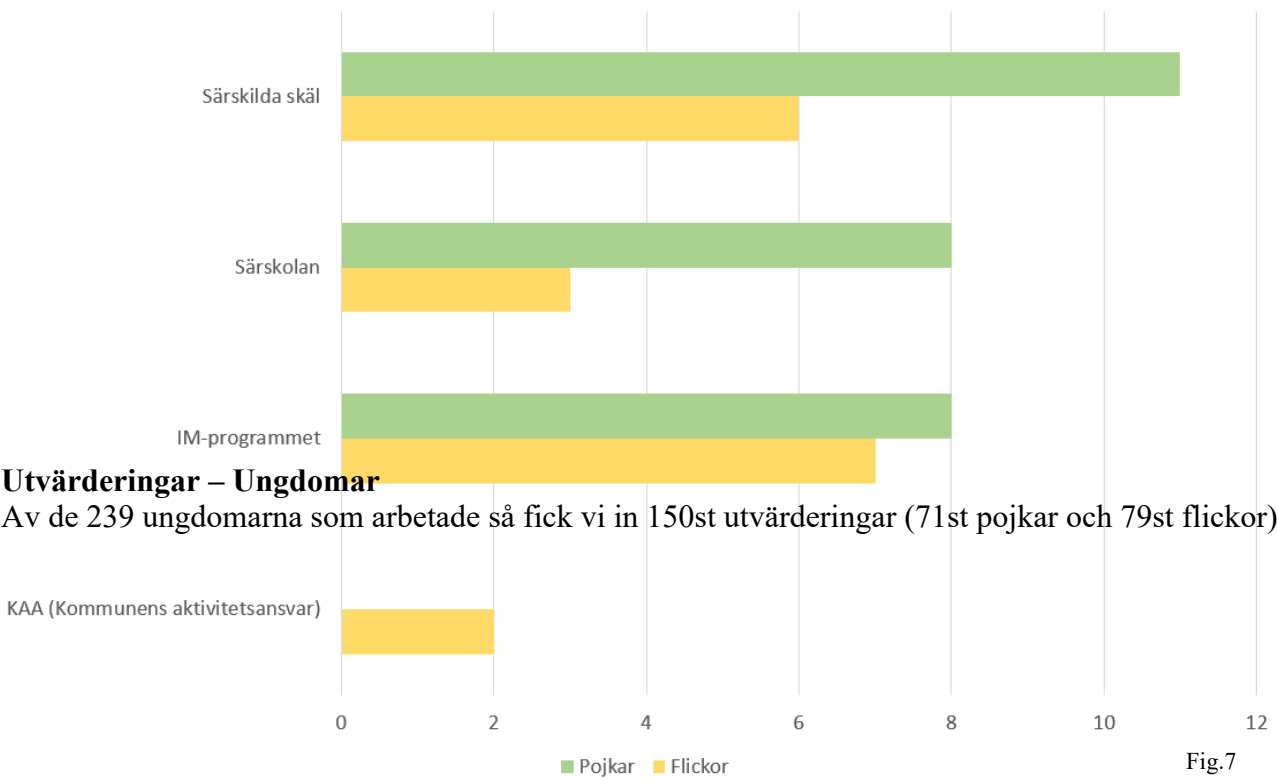

Fig.7

Utvärderingar – Ungdomar

Av de 239 ungdomarna som arbetade så fick vi in 150st utvärderingar (71st pojkar och 79st flickor).

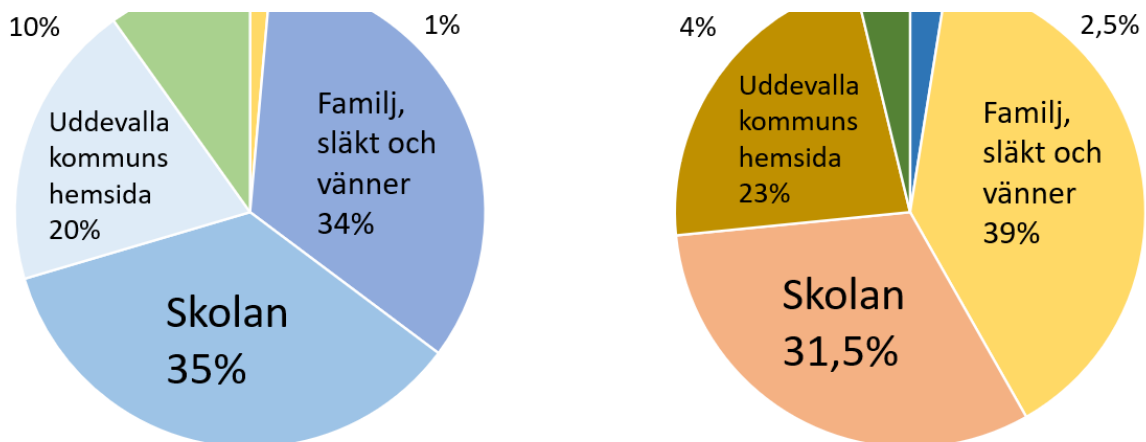
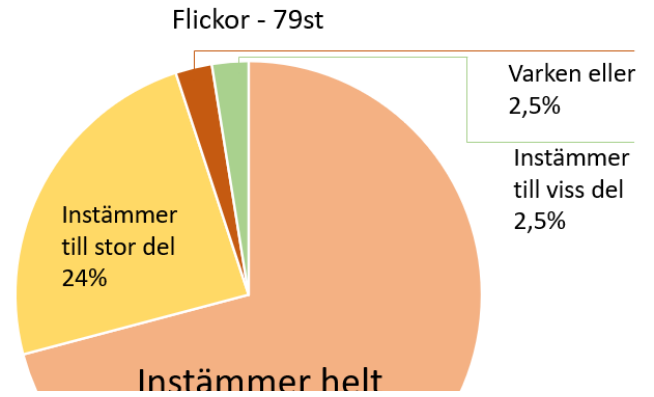
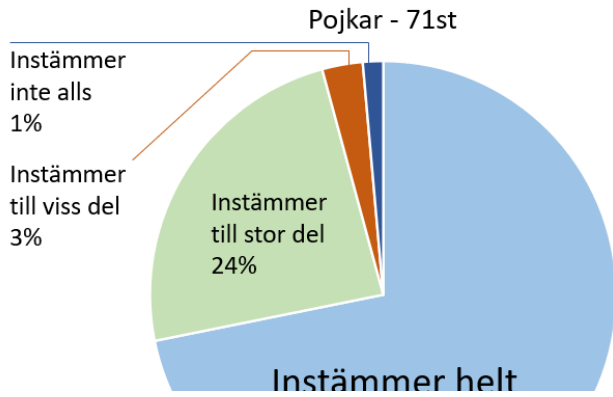

Fig.8

Fråga: Sommarlovspraktiken har fungerat bra?

Fråga: Är du nöjd med det bemötande du fått från dina arbetskamrater och arbetsplatsen?

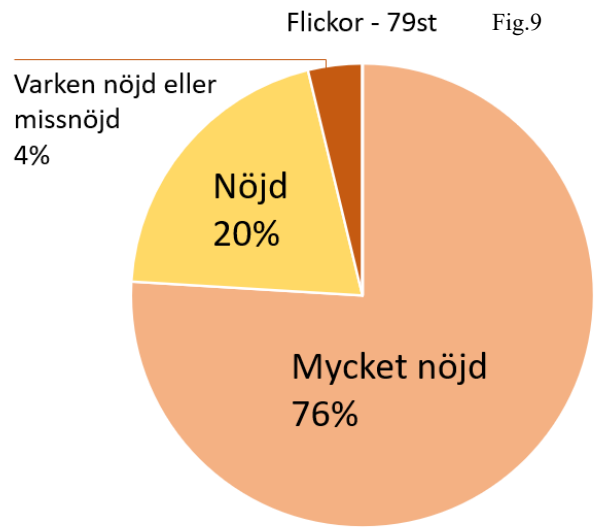
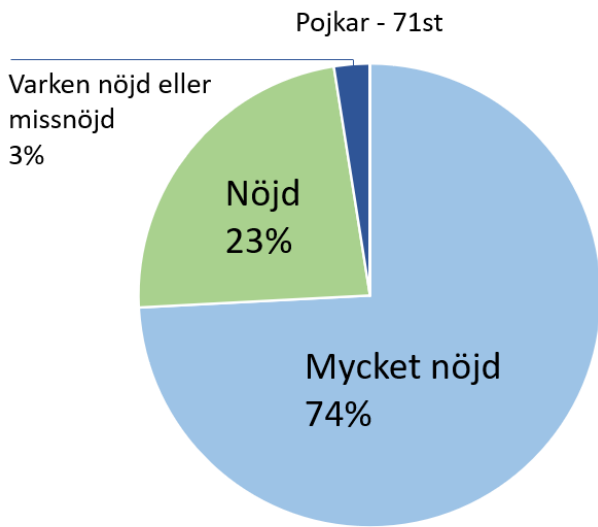
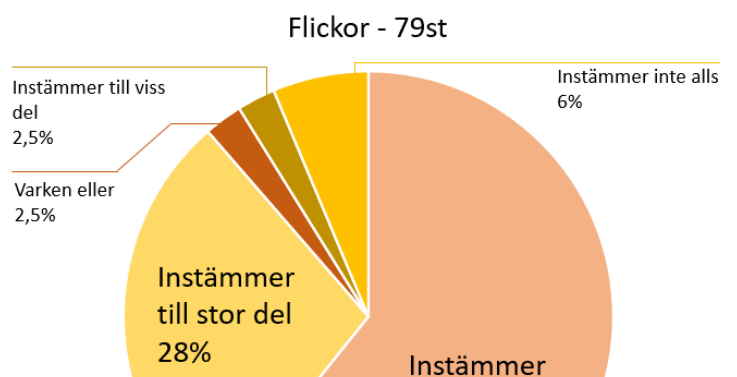
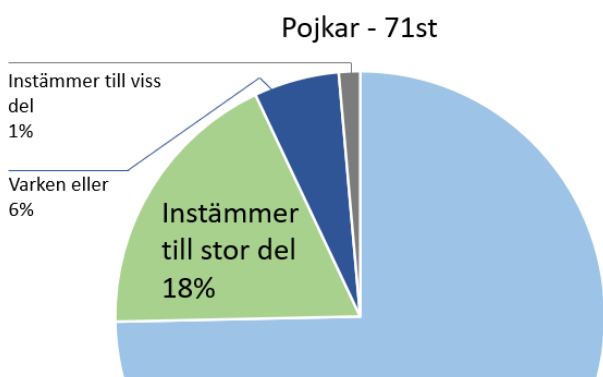

Fig.9

Fig.10

Fråga: Fick du den informationen du behövde gällande Sommarlovspraktiken?

Fråga: Hur nöjd är du, totalt sett, med din sommarlovspraktik?

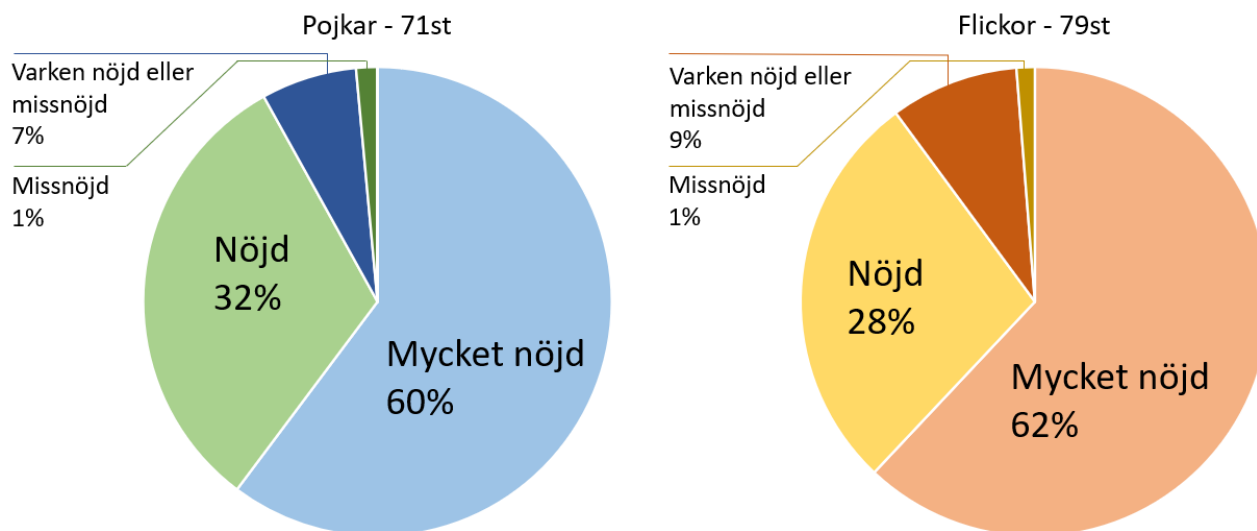

Fig.12

Sammanfattning

På frågan vad ungdomarna hade lärt sig så fick vi många olika svar och vi valde att ta med några citat.

”Vara rädd om miljön”

”Hur man sköter sitt jobb”

”Bemöta besökare”

”Vakna tidigare än vad jag brukar”

”Konflikthantering och att man ska kommunicera så att alla förstår”

”Lära mig mer svenska”

På sista frågan så fick ungdomarna skriva fritt hur de tyckte att sommaren varit och vad som varit bra och dåligt.

”Ganska dåligt betalt för de uppgifter som vi gjorde”

”Trevliga handledare”

”Nöjd med allt, trivs jättebra”

”Bättre information och mer arbetsuppgifter”

”Fantastisk personal”

Utvärderingar – Arbetsplatser

Av 40 unika arbetsplatser så fick vi in utvärderingar från 16 under perioden 18 augusti – 1 september. Över lag så är arbetsplatserna nöjda med sommaren som varit och i ett fall så har flera ungdomar fått fortsatt arbete med fasta tider under hösten 2023.

Fråga: Vi är nöjda med den informationen vi fick av Arbetsmarknadsavdelningen inför sommarlovspraktiken

Fråga: Samarbetet med sommarlovspraktikanten/erna har fungerat bra på arbetsplatsen

303

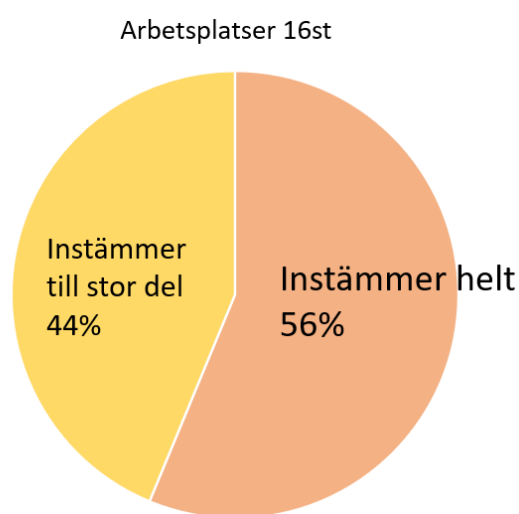
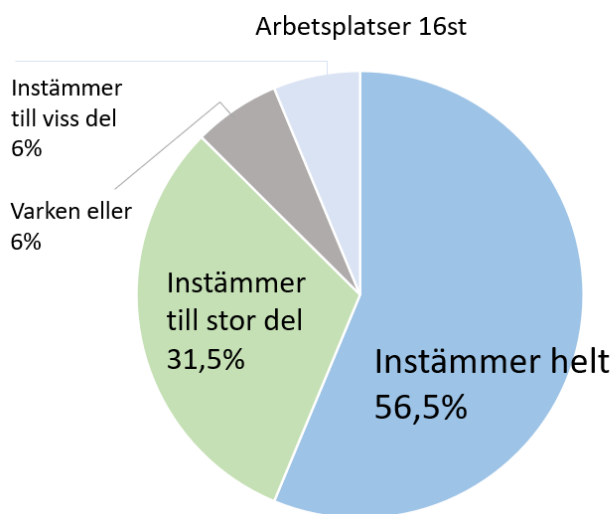
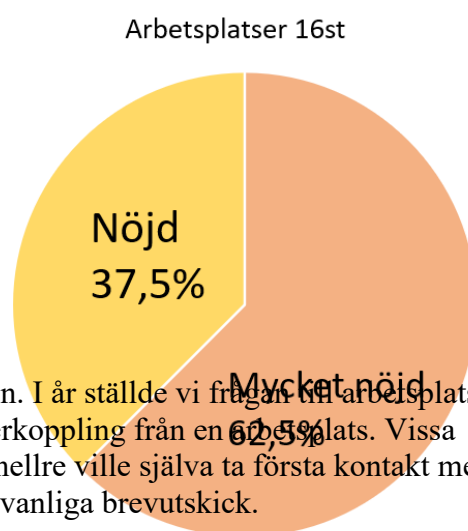
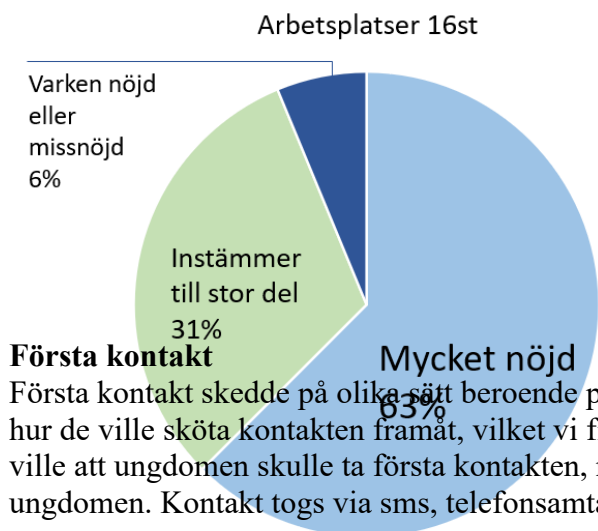

Fig.13

Fråga: Hur nöjda är ni med det bemötande ni fått i er kontakt med Arbetsmarknadsavdelningen?

Fråga: Hur nöjda är ni, totalt sett, med sommarlovspraktiken?

Första kontakt skedde på olika sätt beroende på arbetsplatsen. I år ställde vi frågan till arbetsplatsen hur de ville sköta kontakten framåt, vilket vi fick positiv återkoppling från en arbetsplats. Vissa ville att ungdomen skulle ta första kontakten, medan andra hellre ville själva ta första kontakt med ungdomen. Kontakt togs via sms, telefonsamtal, e-post och vanliga brevtvskick.

Fig.14

Förbättringsförslag och övriga kommentarer från arbetsplatserna

- Bra information innan praktikstart
- Vill ha kontaktuppgifter till ungdomarna skickade till sig tidigare
- Vill se att ungdomarna är intresserade av att arbeta och att de är intresserade av de område som de lottas till
- Att Arbetsmarknadsavdelningen sköter utdelning av arbetskläder
- Tydliggöra för ungdomarna vikten av att de hör av sig om de inte vill ha sin plats
- Tydliga instruktioner till ungdomarna om blanketter
- Fler platser
- Önskar återkoppling när närvaroblanketterna tas emot
- Hade varit bra om vi hade fått önska förmåga hos individ så att arbetet finner utföras inom praktiken

Ekonomi

Utöver vårt kommunbidrag så har vi vissa år kunnat söka statsbidrag från Arbetsförmedlingen för att kunna finansiera den volym av ungdomar samt extra kostnader för egna handledare. I år precis som tidigare år fick vi besked om att medlen var sökbara så sent som 2 maj. Detta gjorde att vi inte kunde utöka med fler egna handledare. Vi fick i stället avvara ordinarie personal hela sommaren. I år kommer vi att söka cirka 900 000 kr från Arbetsförmedlingen.

Egen utvärdering av Sommarlovspraktiken

Nu har vi genomfört andra året med Varbi som system och har fortsatt arbetet med vår digitaliseringsprocess. I systemet så har ungdomarna kunnat registrera användarkonton och söka mellan fem och tio platser. All information till ungdomarna har skickats ut via Varbis egna system både till e-post och mobil. Något som i största del har fungerat bra, men det har funnits en del tekniska hinder som gjort det svårt att bland annat kommunicera helt via systemet både till ungdomarna och arbetsplatserna. Detta är något som vi kommer att fortsätta undersöka och utveckla inför kommande år.

I år har vi även fått gå tillbaka till att göra ett vanligt pappersutskick med grundläggande information enligt önskemål och vi har sett att de har haft en positiv effekt genom att vi nått ut till fler ungdomar och även vårdnadshavare. Trots att vi kommunicerar brett på flera fronter når vi inte alla ungdomar.

Förslag inför 2024

- Fortsatt arbete med digitalisering av ansökningsprocessen och även informationsutskick till ungdomar och arbetsplatserna.
- Fokusera mer på att få ut information till föräldrarna så att de kan stötta ungdomarna i processen.
- Mer fokus på kvalitet i stället för kvantitet.
- Fortsatt arbete med att anpassa Varbi efter vårt behov.
- Skapa ett kontaktnät för Studie- och yrkesvägledare för att säkerställa att informationen når ut till så många som möjligt. Samt att skolorna skapar tidsutrymme för att Arbetsmarknadsavdelningen ska kunna komma ut och informera ungdomarna på plats.
- Fortsätta utnyttja skolornas intranät i högre grad för att nå ut med viktig information.

- Större samarbete med Kontaktcenter gällande blanketter och allmänna frågor.

2023-09-13

Dnr KS/2023:17

Handläggare

Utredare Linus Lindblad

Telefon +46522696351

linus.lindblad@uddevalla.se

Arbetsmarknads och integrationsutskottets övriga informationsärenden 2023

Sammanfattning

Uddevalla kommun erbjuder Sommarlovspraktik till ungdomar som i år gått ut årskurs 9 i grundskolan och årskurs 1 på gymnasiet innevarande år samt är folkbokförda i kommunen.

Politikens ursprungliga målsättning är att 150st ungdomar ska erbjudas praktikplats.

Vi prioriterar ungdomar från särskolan, ungdomar som ingår i KAA (kommunens aktivitetsansvar) samt IM-programmet. Studie och yrkesvägledare har även möjlighet att anmäla specifika ungdomar som av olika skäl har svårare att själva hitta en sysselsättning. Det kan också vara för att försöka motverka till exempel isolering, kriminalitet och missbruk. I år har vi arbetat fram 271st praktikplatser därav 81st helt i egen regi, övriga platser har legat på kommunens förvaltningar, föreningar och organisationen Vi Västra Unga.

Platserna inom egen regi har främst tilldelats ungdomar med utökat behov av handledning och anpassning.

Totalt har platserna varit fördelade på 40 olika arbetsplatser. Antal ansökningar var 412st (219 flickor och 193 pojkar) en total minskning med 14,4% jämfört med 2022. Vi kunde erbjuda en plats till alla ungdomar som hade sökt och som ville behålla sin plats efter lottning (120 flickor och 118 pojkar).

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-09-13

Bilaga: Rapport sommarlovspraktik 2023

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och integrationsutskottet beslutar

att notera informationen till protokollet

Handläggare

Utredare Linus Lindblad

Telefon +46522696351

annika.thorstrom@uddevalla.se

Informationsärenden enligt arbetsmarknads- och integrationsutskottets årshjul, oktober 2023

Sammanfattning

Enligt det av arbetsmarknads- och integrationsutskottet antagna årshjul för 2023 är temat för oktober, Långtidsarbetslösa, och försörjningsstöd.

Föreslagna informationer är:

- Arbetsmarknadsinsatser och resultat
- Försörjningsstöd
 - Akut hemlöshet
 - Dödsboanmälan
 - Förmedlingsmedel
- Kategoriseringar
- Felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

Arbetsmarknadsinsatser och resultat

Arbetsmarknadsenheten arbetar med individers stegförflyttningar mot arbete, studier eller annan försörjning. Verksamheten är beroende av meningsfulla och relevanta arbetsuppgifter för deltagarna genom att till exempel få uppdrag från kommunens olika verksamheter. Målet är att rusta deltagarna att ta fler steg mot arbetslinjen och få arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Med målsättning att skapa anställningsbarhet hos individerna i vår gemensamma målgrupp driver Arbetsmarknadsenheten tillsammans med Vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen arbetet med att främja utveckling av insatser till arbetslösa och för att kunna kombinera olika insatser till arbetsökande. Till exempel att utveckla insatser för de individer som inte kan tillgodogöra sig eller bli antagen till utbildning på gymnasial nivå.

För att stärka individers förutsättningar att lämna biståndsberoende är verksamheten beroende av olika samverkansforum och samarbete med flera olika aktörer. Till exempel genom samverkansforumen Jobbcentrum och Lärlingscentrum.

Aktuell fördelning i augusti av antal platser per förvaltning:

- Kommunledningskontoret: totalt 65 varav 56 med handledning från Arbetsmarknadsavdelningens Egen verksamhet.
- Barn och utbildning: 27
- Samhällsbyggnadsförvaltningen: 23
- Kultur och Fritidsförvaltningen: 20

2023-09-14

KS/2023:90

- Socialtjänsten: totalt 53 varav 26 med handledning från Arbetsmarknadsavdelningens Egen verksamhet.
- Kommunala bolag: 8
- Hos privata arbetsgivare finns i nuläget 8 försörjningsstödstagare som har insatsen praktik.

Resultat januari – augusti 2023

- Totalt 158 avslutade (varav 107 uppbar försörjningsstöd vid inskrivning)
- 42 jobb (varav 31 uppbar försörjningsstöd vid inskrivning)
- 7 studier (varav 6 uppbar försörjningsstöd vid inskrivning)
- 1 hel sjukersättning.

Av alla avslutade deltagare har: 32 % gått vidare till arbete, studier eller annan rätt försörjning.

35% av totalt antal avslutade försörjningsstödstagare har gått vidare till arbete, studier eller annan rätt försörjning.

Av de som har gått vidare till arbete, studier eller annan rätt försörjning uppbar 74 % försörjningsstöd vid inskrivning.

Vid utskottssammanträdet i oktober kommer ett flertal tjänstepersoner berätta mer om arbetet, resultat och flöden.

Försörjningsstöd

Utöver handläggning och beslut om försörjningsstöd och bistånd till livsföring för klienter som inte klarar sin försörjning på annat sätt så har enheterna för försörjningsstöd ytterligare ett antal uppdrag som kommer presenteras vid Arbetsmarknads och Integrationsutskottets sammanträde i oktober.

Dessa uppdrag är:

- Akut hemlöshet
- Dödsboanmälan
- Förmedlingsmedel

Akut hemlöshet

Socialstyrelsens definition av akut hemlöshet:

”Personen är hänvisad till akutboende, härbärgen, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande. Här ingår också personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, tält, bilar eller motsvarande.”

Kommunen har ingen skyldighet att i allmänhet bistå hemlösa kommuninvånare med bostad. Däremot är det genom lag och utifrån vägledande rättsfall tydligt att det finns undantag och i vissa situationer kan den enskilde ha rätt till boende tillhandahållet av kommunen. Arbetsmarknadsavdelningens enheter för försörjningsstöd har i uppdrag att arbeta med akut hemlösa och förebygga akut hemlöshet.

(Se mer under ärendebeskrivning)

2023-09-14

KS/2023:90

Dödsboanmälan

I de fall ett dödsbo saknar tillgångar kan en bouppteckning ersättas av en dödsboanmälan. I Uddevalla är det en av arbetsmarknadsavdelningens enheter för försörjningsstöd som utreder detta och lämnar in dödsboanmälan. Verksamheten prövar även rätten till bistånd för begravningskostnader samt gravsten. Biståndet beviljas som regel mot återbetalning i eventuell framtida överskjutande skatt.

Förmedlingsmedel

Om en person har svårigheter att sköta sin ekonomi kan hen beviljas biståndet förmedlingsmedel. Detta innebär att verksamheten förmedlar personens egna inkomster och ombesörjer att de viktigaste räkningarna blir betalda. Tillexempel hyra, el, fackavgift, barnomsorg. Visar det sig att klienten har ett långvarigt behov av att sköta sin ekonomi kan verksamheten hjälpa den enskilde att ansöka om god man.

Kategoriseringar

Varje höst kategoriserar enheterna för försörjningsstöd sina klienter för att få en överblick av vilka sökande de har samt att följa utvecklingen av klienterna över tid. Kategoriseringen är också viktig för att planera och fokusera på rätt insatser och tydliggöra vikten av samverkan med andra aktörer. Vidare ger kategoriseringen en indikation på hur resurskrävande arbetet är. Tillexempel vet vi att grupp 4 är långt mer resurskrävande än grupp 1A, vilket i sin tur innebär att om grupp 4 ökar så indikerar det att arbetet har blivit mer resurskrävande.

Kategorierna är uppdelade enligt följande:

- Kategori 1A – fullt arbetsför
- Kategori 1B – tillfälligt ekonomiskt bistånd och inte i behov av stödinsatser, till exempel bistånd till tandvård och glasögon
- Kategori 2 Behov av stödinsatser högst ett år.
- Kategori 3 Behov av stödinsatser mer än ett år
- Kategori 4 ej arbetsför inom flera års tid.

Vid Arbetsmarknads- och Integrationsutskottets sammanträde i oktober kommer resultatet av årets kategorisering presenteras.

Felaktiga utbetalningar och bidragsbrott

Välfärdsbrottslighet är en systemhotande brottslighet som årligen kostar samhället många miljarder kronor i felaktiga utbetalningar. Inom ekonomiskt bistånd handlar välfärdsbrottslighet framför allt om brott mot bidragsbrottslagen. Brottet innebär att någon erhåller bistånd som hen inte lagligen har rätt till.

Vid AIUs sammanträde i oktober kommer en representant från en av enheterna för försörjningsstöd berätta om felaktiga utbetalningar och hur Arbetsmarknadsavdelningen arbetar för att hantera misstänkt bidragsfusk.

(se mer under ärendebeskrivning)

2023-09-14

KS/2023:90

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-09-14

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och integrationsutskottet beslutar

att notera informationen till protokollet

Ärendebeskrivning

Akuts hemlöshet.

Socialstyrelsens definition av akut hemlöshet:

”Personen är hänvisad till akutboende, härbärgen, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande. Här ingår också personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, tält, bilar eller motsvarande.”

Kommunen har ingen skyldighet att i allmänhet bistå hemlösa kommuninvånare med bostad. Däremot är det genom lag och utifrån vägledande rättsfall tydligt att det finns undantag och i vissa situationer kan den enskilde ha rätt till boende tillhandahållet av kommunen. Dessa undantag gäller till exempel för helt bostadslösa individer som tillhör en utsatt grupp med speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Exempel på personer tillhörande sådan grupp är personer med missbruks- /beroendeproblematik, personer med psykisk funktionsnedsättning eller våldsutsatta. För denna grupp har kommunen alltså ett ansvar att vid behov tillhandahålla boende.

Verksamheten har ett Förebyggande arbete mot akut hemlöshet genom att till exempel bevilja bistånd till uppkomna hyresskulder, i regel mot återbetalning. Verksamheten prövar även rätten till bistånd avseende ”tak över huvudet” till exempel vandrahems kostnader om sökande tillhör någon av de kategorier vi har särskilt ansvar för.

Kommunen har tecknat ett särskilt avtal med Uddevallahem, ”Ramavtal kommunala lägenheter. (RKL) Här kan personer som är helt bostadslösa, som vi har särskilt ansvar för och som inte på egen hand kan erhålla bostad få ett andrahandskontrakt där kommunen har förstahandskontraktet. Klarar personen provotid på två år, sköter hyresinbetalningar och undviker störningar övergår andrahandskontraktet till ett förstahandskontrakt för den enskilde.

Vi har även tillgång till ”journostäder” via Samhällsbyggnad och Balder. I dessa boende upprättas dag för dag kontrakt.

Felaktiga utbetalningar och bidragsbrott

Välfärdsbrottslighet är en brottslighet som har utvecklats från att främst handlat om enskilda individer som fuskat till en systemhotande brottslighet som årligen kostar samhället många miljarder kronor i felaktiga utbetalningar. Välfärdsbrott riktad mot ekonomiskt bistånd handlar framför allt om brott mot bidragsbrottslagen och benämns

2023-09-14

KS/2023:90

oftast som FUT-ärenden (Felaktiga UTbetalningar). Utredningsarbetet avseende FUT-ärenden inom ekonomiskt bistånd fyller i huvudsak tre syften:

1. Att identifiera personer som inte har rätt till bistånd eller har fått för högt bistånd utbetalt, för att på så sätt förhindra fortsatta felaktiga utbetalningar. Detta innefattar också att förhindra felaktiga utbetalningar hos andra myndigheter.
2. att skaffa tillräckligt med beslutsunderlag för att kunna återkräva felaktigt utbetalt bistånd av klienten.
3. Att få tillräckligt med underlag för att styrka misstanke om bidragsbrott. Underlag som lämnas till Polismyndigheten vid anmälan om misstänkt bidragsbrott. Tillräckligt underlag innebär att underlaget ska vara tillräckligt för det ska finnas förutsättning för Polismyndigheten att öppna förundersökning och utreda det misstänkta brottet.

Utredningsarbetet är mångfacetterat och behöver anpassas till det enskilda ärendet. Det kan röra sig om en så enkel sak som att klienten ej redovisat en inkomst, eller redovisat felaktiga utgifter som vi sedan identifierar. I andra fall kan det röra sig om skenseparationer, svartarbete, andra bankkonton, falska hyreskontrakt osv. Utredningen startar efter att ett misstänkt FUT identifieras. Här kan automatisering i viss mån vara behjälplig men det finns stora begränsningar inbyggda i de system vi har tillgång till. När FUT misstänks påbörjas kontroller av aktuella underlag och journalgranskning, möten med klienter, hembesök, kontroll av konton hos andra banker osv.

Utmaningar i utredningsarbetet

Det är viktigt att poängtera är att kommunen har en anmälningsplikt vid misstanke om bidragsbrott men inte en utredningsplikt. Uppdraget att utreda bidragsbrottslighet ligger hos Polismyndigheten. Här behöver en avvägning göras, då en del av det utredningsarbete kommunen gör inte alltid tillskrivs tillräcklig bevisbörda hos Polismyndigheten. Är beloppen små så kan förundersökningar dessutom läggas ner direkt av Polismyndigheten. Vår skyldighet att anmäla misstänkt brott kvarstår dock även om beloppet är lågt. Det är därför viktigt att det i varje utredning görs en avvägning utifrån vilken ”utdelning” kommunen får av de resurser vi lägger ner på utredningen, speciellt om det inte förhindrar fortsatta felaktiga utbetalningar. Ytterligare utmaningar i utredningsarbetet är begränsningen av vilken information vi kan få tag på, inte minst på grund av sekretesslagstiftning. till exempel råder banksekretess och kommuner kan därför inte begära in kontouppgifter hos banker utan medgivande från klienter. Vi har heller inte rätt att kontakta arbetsgivare och utomstående utan samtycke från klient om det kan röja sekretess. Vägrar klient att ge samtycke så är vi oftast låsta och chanserna till åtal eller utredning hos polisen minskar. I bästa fall har vi tillräckligt på fötterna för att kunna vägra fortsatt ekonomiskt bistånd tills klienten valt att inkomma med begärt underlag.

Till sist så är det viktigt att beakta övriga gränser som kommunen har att förhålla sig till i sitt utredningsarbete. JO har vid flera tillfällen gett skarp kritik mot kommuner som gått för långt i sitt utredningsarbete, till exempel genom övervakning och kartläggning av enskildas personliga förhållanden, oanmälda hembesök osv. Vissa frågor är

2023-09-14

KS/2023:90

dessutom reglerade via lag på ett sådant sätt att den typen av brottslighet inte går att komma åt, till exempel svarta andrahandskontrakt.

Resultat:

Sedan oktober 2022 har 15 misstänkta FUT-ärenden upptäckts. Av dessa 15 ärenden har 10 lett till polisanmälan. I resterande fem ärenden har vi bedömt att det saknas grund för polisanmälan.

Av de 10 anmälda ärendena har polisen lagt ned förundersökningen i ett ärende. Övriga nio ärenden har ännu inte blivit färdighandlagda av polisen.

Pia Strömsholm
Avdelningschef

Linus Lindblad
Utredare